

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

17 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 28 noiembrie 2019 și deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 6 octombrie 2020, declarate de avocatul Ion Vîrlan, în numele succesorului părții vătămate Smirnova Maria și de avocatul Victor Andrușciac, în numele inculpatului

Gurău Maxim XXXXXX.

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>03.10.2019 – 28.11.2019,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>20.12.2019 – 06.10.2020,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>16.12.2020 – 17.02.2021.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 28 noiembrie 2019, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Gurău Maxim a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 3 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis de la reținere, cu includerea arestării preventive de la 18.04.2019 până la 13.06.2019, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport și, în baza art. 266 Cod penal, la amendă în mărime de 550 unități convenționale, ce constituie 27.500 unități convenționale.

Potrivit art. 87 alin. (2) Cod penal, pedepsele stabilite inculpatului urmând a fi executate de sine stătător.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Smirnova M., prejudiciul moral în mărime de 150.000 lei, la punerea în executare a hotărârii, urmând a fi exclusă suma de 10.500 lei, deja achitată succesorului părții vătămate.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă în partea privind repararea prejudiciului material în sumă de 19.825 lei, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

A fost încetat procesul cu privire la acțiunea civilă în partea ce ține de încasarea în beneficiul lui Smirnova M. a cheltuielilor funerare în sumă de 9000 lei, de procurare a medicamentelor – 593,30 lei, asistență juridică – 500 lei, în legătură cu retragerea acțiunii civile în partea respectivă.

De la inculpat s-au încasat în beneficiul lui Smirnova M. cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3500 lei.

De la inculpat s-au încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare suportate pentru întocmirea raporturilor de expertiză judiciară nr. 31/12/1-R-1786 din 07.08.2019 - 2100 lei, nr. 31/12/1-R-3313 din 19.08.2019 - 1120 lei, nr. 201903C1104 din 16.08.2019 - 3028 lei și nr. 201903D0072 din 09.09.2019 - 320 lei.

2. Instanța de fond a constatat că la 17 aprilie 2019, aproximativ ora 22.00, inculpatul Gurău M., conducând automobilul „Skoda Fabia”, n.î. XXXXXX, deținând permis de conducere pentru categoria/subcategoria din care face parte autovehiculului, deplasându-se pe str. A. Russo din direcția bd. Moscova spre str. N. Dimo, în preajma edificiului nr. 15, fără a manifesta diligența necesară la trafic, neținând cont de totalitatea factorilor specifici condițiilor rutiere de care trebuie să țină cont fiecare conducător auto, în procesul de conducere a autovehiculului, a încălcat prevederile pct. 3 al Regulamentului circulației rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, care stipulează că participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sunt provocate de circumstanțe iminente; pct. 45, subpct. 1) care prevede că conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: (a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; (b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; (c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; (d) situația rutieră; pct. 45) subpct. 2) al aceluiași regulament care indică că, în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului; pct. 46 lit. a) al aceluiași regulament, conform căruia conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza până la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lângă copii, persoane de vârstă înaintată, precum și persoane cu semne evidente de dizabilitate, art. 22 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 131 din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier, care stabilește că participanții la traficul rutier sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluenta și siguranța traficului, să nu periclitizeze siguranța unor alți participanți la trafic, să nu cauzeze prejudicii mediului înconjurător, proprietății publice sau private, iar drept urmare a încălcărilor în cauză, pe str. A. Russo din direcția bd. Moscova spre str. N. Dimo, în preajma edificiului nr. 15, în preajma magazinului Nr. 1, nu s-a isprăvit cu conducerea mijlocului de transport

și a tamponat pietonul Mihailovschi M., care traversa partea carosabilă de la stânga spre dreapta relativ deplasării mijlocului de transport.

În rezultatul accidentului, victima Mihailovschi M., în urma traumelor suferite, a decedat, fiind stabilit, conform raportului de expertiză judiciară nr. 201903D0072 din 09.09.2019, că moartea lui Mihailovschi M. a survenit în rezultatul insuficienței cardio-pulmonare, ca urmare a bronhopneumoniei purulente, posttraumatice, care s-a dezvoltat pe fundal de traumă închisă a toracelui, ce se confirmă prin datele necropsiei medico-legale, prin datele documentelor medicale și adevărate histologic.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a provocat din imprudență decesul unei persoane.

Tot el, imediat după tamponarea pietonului, de pe strada A. Russo din direcția bd. Moscova spre str. Nicolae Dimo, în preajma edificiului nr. 15, în preajma magazinului Nr. 1, care s-a soldat cu decesul lui Mihailovschi M., a continuat deplasarea, părăsind astfel locul accidentului rutier, prin ce a încălcat cerințele pct. 12 subpct. 1) al Regulamentului circulației rutiere că conducătorul de vehicul implicat într-un accident în traficul rutier este obligat: a) să oprească imediat vehiculul semnalizându-l în conformitate cu punctul 37 subpct. 1) lit. a) sau subpct. 2) din prezentul regulament; b) să nu schimbe poziția vehiculului și a obiectelor de pe carosabil provenite ca urmare a accidentului în traficul rutier, cu excepția cazurilor prevăzute în subpct. 1) lit. c) și d) din prezentul punct; c) să acorde primul ajutor, să cheme ambulanța în cazul în care în accident au fost cauzate traumatisme persoanelor, iar dacă aceasta nu este posibil sau în cazurile de urgență – să asigure transportarea persoanei traumatizate la cea mai apropiată unitate medicală cu un vehicul de ocazie ori cu propriul vehicul, să declare la unitatea medicală identitatea sa, prezentând permisul de conducere sau alt act, precum și certificatul de înmatriculare a vehiculului, ulterior să revină la locul accidentului; e) să marcheze locul inițial al vehiculului, obiectelor ce țin de accident și a persoanei traumatizate, dacă se impune schimbarea poziției acestora pentru acordarea primului ajutor, transportarea persoanei traumatizate cu propriul vehicul la unitatea medicală sau pentru eliberarea carosabilului; f) să asigure, pe cât posibil, păstrarea urmelor, precum și ocolirea locului accidentului; g) să anunțe despre accident poliția și să rămână pe loc până la sosirea polițiștilor, obligații care nu au fost îndeplinite de către conducătorul auto, Gurău M., care a părăsit locul săvârșirii accidentului rutier.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate pe art. 266 Cod penal, ca părăsirea locului accidentului rutier de către persoana care conducea mijlocul de transport și care a încălcat regulile de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art. 264 alin. (3) Cod penal.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunilor imputate și a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată.

Dat fiind că probele administrate dovedesc integral vinovăția inculpatului, acțiunile lui urmează a fi încadrate pe art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a provocat din imprudență decesul unei persoane și în baza art. 266 Cod penal, ca părăsirea locului accidentului

rutier de către persoana care conducea mijlocul de transport și care a încălcat regulile de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art. 264 alin. (3) și (5).

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune ușoară și una gravă, că infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, iar cea de la art. 266 Cod penal - cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani, că inculpatul beneficiază de reducerea limitelor de pedeapsă conform prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, a recunoscut vina și a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, anterior a fost condamnat prin sentința Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 22.09.2006 pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 264 alin. (4), 266 Cod penal, care sunt similare celor deduse judecării în prezenta speță, că nu au fost stabilite circumstanțe agravante, că potrivit recipiselor semnate de succesorul părții vătămate, a reparat parțial prejudiciul material și moral solicitat, urmând a fi reținută doar circumstanța atenuantă prevăzută la art. 76 alin. (1) lit. e) Cod penal - repararea parțială a pagubei pricinuite, concluzionând că reeducarea și corectarea lui este posibilă cu stabilirea pedepsei pe art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal - 3 ani și 6 luni închisoare și pe art. 266 Cod penal - amendă în mărime de 550 unități convenționale, cu aplicarea pedepsei complementare - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

La fel, instanța a statuat că, potrivit acțiunii civile, succesorul părții vătămate a solicitat încasarea prejudiciului moral de 500.000 lei și material suportat în urma înmormântării fiului - 9000 lei, menționând că a primit de la inculpat în acest sens 5000 lei, cât și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 500 lei.

La 07.11.2019, a fost înregistrată o cerere suplimentară, în care solicită încasarea prejudiciului material în sumă de 20.418 lei, ce include cheltuieli pentru procurarea medicamentelor - 593,30 lei, monument funerar - 19.825 lei, cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice - 3500 lei.

În cadrul dezbaterilor judiciare, avocatul succesorului părții vătămate, Ion Vîrlan, a susținut acțiunea civilă în partea reparării prejudiciului moral în mărime de 489.500 lei, deoarece inculpatul a achitat 10.500 lei. Totodată, a retras acțiunea civilă în partea ce ține de încasarea prejudiciului material suportat în urma înmormântării victimei - 9000 lei, a cheltuielilor pentru procurarea unor medicamente - 593,30 lei și a cheltuielilor de asistență juridică - 500 lei, deoarece potrivit recipiselor anexate la materialele cauzei penale, se atestă că inculpatul a reparat prejudiciul material în această parte.

Conform art. 2037 alin. (1), (2), (3) Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La

determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

În astfel de împrejurări, se urmărește scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă, pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei (*decizia Curții de Apel Chișinău, nr. 1a-1940/16 privind învinuirea lui Hussain Naser Hamed în comiterea art. 155 Cod penal*).

Aprecierea prejudiciului moral se face în funcție de circumstanțele cauzei, unde este necesar să se ia în considerare valoarea nepatrimonială lezată, însemnătatea pe care o are această valoare pentru persoana vătămată. Un alt criteriu constă în durata menținerii consecințelor vătămarilor, adică durata prejudiciului, deoarece urmările pot fi temporare, trecătoare sau permanente. Durata menținerii consecințelor este un criteriu de apreciere a prejudiciului distinct de criteriul importanței. Un alt criteriu este criteriul intensității durerilor fizice și psihice. Aceasta depinde de valoarea lezată.

Aprecierea cuantumului prejudiciului moral cauzat victimei, urmează a fi evaluat de către instanța de judecată după intima convingere, care se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu și în funcție de circumstanțele cauzei.

Or, a fost stabilit că succesorul părții vătămate a avut de suportat un prejudiciu moral, ce se probează prin faptul că victima accidentului rutier care a decedat este fiul acesteia.

Astfel, recompensa în valoare de 150.000 lei va fi proporțională, suficientă și echitabilă la caz, ținând cont și de practica CtEDO privind modul de încasare a prejudiciului moral, or, suma de 500.000 lei este disproporționată.

Totodată, se atestă că, potrivit recipisei din 29.10.2019, întocmită de succesorul părții vătămate, aceasta a primit de la inculpat 10.500 lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciu moral suferit. Deci, din suma de 150.000 lei urmează a fi exclusă suma de 10.500 lei, deja achitată.

Conform art. 219 alin. (3) Cod de procedură penală, doar cheltuielile care au fost suportate anterior pronunțării hotărârii pot constitui prejudiciu material ce poate fi încasat de instanța de judecată, dar nu și cheltuielile ce urmează a fi suportate pe viitor.

Deoarece a fost prezentat doar un calcul preventiv al costului monumentului funerar, potrivit art. 387 alin. (3) Cod de procedură civilă, acțiunea civilă în partea ce ține de repararea prejudiciului material în sumă de 19.825 lei, urmează a fi admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Pe lângă aceasta, potrivit art. 229 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare,

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia.

3. Succesorul părții vătămate, Smirnova Maria, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat la 5 ani închisoare, cu admiterea integrală a acțiunii civile privind încasarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 600 lei.

Apelanta a invocat că instanța de fond nu a ținut cont de faptul că inculpatul anterior a fost condamnat prin sentința Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău din 22.09.2006 în baza art. 264 alin. (4), 266 Cod penal, pentru infracțiuni care sunt similare celor deduse judecății în speță.

Totodată, la evaluarea cuantumului prejudiciului moral, instanța de fond a ignorat faptul că victima accidentului rutier este fiul ei.

3.1. A declarat apel și avocatul Victor Andrușciac, în numele inculpatului, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care ultimul să fie condamnat în baza art. 264 alin. (3) Cod penal la 2 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 1 an, și pe art. 266 Cod penal la amendă în mărime de 413 unități convenționale, cu respingerea acțiunii civile și a cererii acuzării privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 6748 lei.

Apelantul a indicat că instanța de fond nu a luat în considerare faptul că inculpatul a recunoscut integral faptele indicate în rechizitoriu și vina în comiterea lor, a colaborat cu organul de urmărire penală și cu instanța de judecată pentru a stabili adevărul în cauză, a solicitat examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, a dat declarații și s-a căit sincer de cele săvârșite.

Totodată, inculpatul a achitat succesoriului părții vătămate la urmărirea penală prejudiciul material în sumă de 7500 lei, iar în instanța de judecată – prejudiciul material de 5100 lei și moral de 10.500 lei.

Or, aplicarea pedepsei cu închisoare inculpatului va face imposibilă repararea prejudiciului cauzat succesoriului părții vătămate și cheltuielilor judiciare încasate prin sentință în beneficiul statului.

Mai mult, expertizele efectuate în cadrul cauzei penale au fost numite de către organul de urmărire penală și aceste cheltuieli judiciare urmează a fi suportate contul bugetului de stat.

4. Potrivit Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 6 octombrie 2020, ambele apeluri au fost respinse, ca nefondate.

Instanța de apel a reținut că, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunea imputată.

Totodată, la stabilirea pedepsei, instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune ușoară și una gravă, care se caracterizează printr-un grad sporit de pericol, ce atentează la relațiile sociale ce vizează respectarea de către conducătorii mijloacelor de transport a regulilor circulației rutiere, obligație impusă fiecărui conducător de transport, care este mijloc de pericol social sporit pentru viața nu numai a însuși șoferului, dar și a altor participanți la trafic, că a fost anterior condamnat prin sentința Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău din 22.09.2006, în baza art. 264 alin. (4), 266 Cod penal, care sunt similare celor deduse judecății în prezenta speță, că nu au fost identificate circumstanțe agravante, iar potrivit art. 76 alin. (1) lit. e) și f) Cod penal, a fost reținută circumstanța atenuată - repararea parțială a pagubei pricinuite.

La fel, instanța de fond a ținut cont și de faptul că inculpatul a recunoscut vina în comiterea infracțiunilor imputate, a solicitat examinarea cauzei conform art. 364¹ Cod de procedură penală și beneficiază de reducerea limitelor pedepsei, just considerând că anume pedeapsa privativă de libertate este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, pedeapsă aplicată fiind aptă de a îndeplini funcțiile

și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social al faptei comise, cât și personalitatea acestuia.

Deci, este neîntemeiată cererea apărării privind aplicarea unei pedepse non privative de libertate inculpatului, în situația în care pedeapsa stabilită de instanța de fond a fost motivată, individualizată și aplicată acestuia în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Totodată, urmează a fi respinsă solicitarea succesoriului părții vătămate privind condamnarea inculpatului la 5 ani închisoare, fiind rezonabilă aplicarea pedepsei de 3 ani și 6 luni închisoare, având în vedere cumulul de circumstanțe atenuante și faptul că pedeapsa trebuie să reflecte un echilibru între gravitatea faptei prejudiciabile și urmările ei. În acest sens, partea vătămată și statul nu trebuie să urmărească răzbunarea prin încălcarea dreptului și realizarea dreptății, inclusiv prin prisma principiului proporționalității și cel al echității.

Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă, nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. De asemenea, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Pe lângă aceasta, succesoriul părții vătămate a solicitat încasarea din contul inculpatului a prejudiciului material în sumă de 19.825 lei, moral de 489.500 lei și cheltuielile de asistență juridică - 3500 lei.

Astfel, la stabilirea cuantumului prejudiciu moral acordat succesoriului părții vătămate, instanța de fond a ținut cont de caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate succesoriului părții vătămate, apreciind că suma de 150.000 lei va fi proporțională, suficientă și echitabilă la caz, ținând cont de practica CtEDO privitor la modul de încasare a prejudiciului moral.

Suma încasată cu titlu de prejudiciu moral din contul inculpatului constituie o satisfacție echitabilă în coraport cu suferințele fizice și psihice cauzate succesoriului părții vătămate prin infracțiune, luând în considerație și faptul că la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, urmează a se ține cont atât de gravitatea suferințelor pricinuite, dar și de starea materială a inculpatului.

În același timp, instanța de fond corect a apreciat că, potrivit art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în partea ce ține de repararea prejudiciului material în sumă de 19.825 lei, urmează a fi admis în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă, or, nu au fost prezentate probe ce ar confirmă că succesoriul părții vătămate a suportat alte cheltuieli în sensul dat, soluția instanței de fond în acest parte fiind una justă și întemeiată.

Pe lângă aceasta, obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, fiind nefondate alegațiile apărării privind respingerea cererii de încasare din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare.

La fel, instanța de fond a dispus legal încasarea din contul inculpatului în beneficiul succesorului părții vătămate a cheltuielile legate de asistență juridică, prin bonul de plată seria PL nr. 667396 din 06.11.2019 fiind probat că aceasta a achitat avocatului Ion Vîrlan suma de 3500 lei, pentru serviciile juridice în prima instanța.

Solicitarea invocată în cererea de apel privind încasarea suplimentară a sumei de 600 lei pentru asistența juridică, urmează a fi respinsă, nefiind prezentate materiale confirmative în acest sens.

5. Avocatul Ion Vîrlan, a declarat recurs ordinar în numele succesorului părții vătămate Smirnova Maria, în care solicită casarea parțială a hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat la 5 ani închisoare, cu admiterea integrală a acțiunii civile privind încasarea prejudiciului moral

Recurentul a indicat că instanța de apel a omis faptul că inculpatul a fost condamnat anterior pentru infracțiuni similare, care au relevanță în cauză și constituie o circumstanță agravantă.

Mai mult, în urma comiterii infracțiunii au survenit urmări grave – decesul unei persoane.

Totodată, instanța de apel a indicat că la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, instanța de fond a ținut cont de starea materială a inculpatului. Însă, instanța de apel a omis că succesorul părții vătămate și-a pierdut fiul, a suferit în urma acțiunilor inculpatului, fiind cauzate suferințe psihice și fizice.

În drept, recursul este întemeiat pe *art. 427 CPP*.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocatul Victor Andrușciac, în numele inculpatului, în care solicită casarea parțială a hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care ultimului să-i fie aplicată o pedeapsă minimă, nonprivativă de libertate, cu respingerea acțiunii civile și a cererii acuzării privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 6748 lei.

Recurentul a invocat că circumstanțele ce atenuază învinuirea înaintată inculpatului nu au fost apreciate obiectiv de instanțele de fond și de apel.

Astfel, la stabilirea pedepsei, instanța de fond nu a luat în considerare faptul că inculpatul a recunoscut integral faptele indicate în rechizitoriu și vina în comiterea lor, a colaborat cu organul de urmărire penală și cu instanța de judecată pentru a stabili adevărul în cauză, a solicitat examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, a dat declarații și s-a căit sincer de cele săvârșite. Totodată, inculpatul a achitat succesorului părții vătămate la urmărirea penală prejudiciul material în sumă de 7500 lei, iar în instanța de judecată – prejudiciul material în sumă de 5100 lei și moral – 10.500 lei.

Or, aplicarea pedepsei cu închisoare inculpatului va face imposibilă repararea prejudiciului cauzat succesorului părții vătămate și cheltuielilor judiciare încasate prin sentință în beneficiul statului.

Totodată, trecerea cheltuielilor judiciare în procesul penal în contul statului își are temeiul în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca niciun infractor să nu rămână nepedepsit, iar, într-o situație contrară, acest principiu nu-și mai are valoarea.

Deci, cheltuielile judiciare în sumă de 6748 lei greșit au fost încasate din contul inculpatului în beneficiul statului.

În drept, recursul este întemeiat pe *art. 427 CPP*.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Însă, în recursurile respective, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat niciun temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 5., 5.1. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursurile nu întrunesc condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursurile ordinare al avocaților cu circumstanțe în fapt și în drept, care le-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurenți.

Ori, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Totodată, potrivit art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursurile ordinare, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5., 5.1. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor atacate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținând corect cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii

de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanele recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

În consecutivitatea enunțată, instanțele de fond și de apel just au concluzionat că, în cazul care inculpatul a recunoscut vina și a solicitat examinarea cauzei în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, dar a săvârșit o infracțiune gravă, soldată cu decesul victimei, anterior fiind deja condamnat pentru comiterea infracțiunilor similare, pedeapsa închisorii cu executare este motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane (*pct. 2., 4. din decizie*).

Mai mult, această soluție este conformă și jurisprudenței naționale, potrivit căreia, instanțele urmează să asigure aplicarea măsurilor aspre de pedeapsă față de persoanele adulte care au săvârșit infracțiuni grave (*pct. 17 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție, nr. 8 din 11.11.2013, Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale*).

Totodată, instanțele de fond și de apel corect au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind mărimea prejudiciului material și moral cauzat succesorului părții vătămate.

Astfel, conform art. 219 alin. (4), 220 alin. (3), 387 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 1423 Cod civil, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, etc. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. O dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. ***Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată*** în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. ***Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată***, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

În același timp, în raport cu argumentele apărării privind respingerea cererii de încasare a cheltuielilor judiciare (*pct. 5.1. din decizie*), se atestă că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluția încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală.

Or, conform art. 227 alin. (2) pct. 5) și alin. (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală și se plătesc din sumele alocate de stat, dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 385 alin. (1) pct. 14) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată este obligată să soluționeze cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare.

Conform art. 229 alin. (1) - (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lui.

Astfel, instanțele de fond și de apel just, argumentat și în limitele competenței legale, prevăzute de normele enunțate supra, au statuat că, în speță, cheltuielile judiciare urmează a fi recuperate de la inculpat, având în vedere că statul a fost pus în situația de a suporta cheltuieli pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, corect ținând cont de particularitățile cazului dat, cheltuielile încasate neconstituind sumele plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, nefiind constatat că plata lor poate influența substanțial situația materială a persoanelor care, eventual, se află la întreținerea acestuia.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CtEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CtEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursurile ordinare, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5., 5.1. din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel au apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei penale, în latura civilă și în partea încasării cheltuielilor judiciare.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria

sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul pedepsei penale, laturii civile și a cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propun avocații este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursurile ordinare au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2.- 5.1. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârile atacate cuprind motivele pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce sunt vădit neîntemeiate, recursurile de pe rol urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocații Ion Vîrlan și Victor Andrușciac, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 28 noiembrie 2019 și deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 6 octombrie 2020, în privința inculpatului Gurău Maxim XXXXXX, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 12 martie 2021.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun